

**Дін туралы ғылымның өзекті мәселелері
пәні бойынша семинарлық сабақтар құрлымы -15 сағ.**

I. Модуль I. Тақырып: Ғылыми зерттеуді жүргізудің құрылымы

1. Тақырыпша: Қазіргі дінтанудың құрылымы мен әдіснамасы

- проблемді тапсырмалар:

1. Дінтанудағы философиялық категориялар: болмыс, сана, таным, көрініс, символ, ақиқат, адасу, қиял, елес ұғымдары
2. Дінтанудағы жеке ғылыми ұғымдар: «ғасыр, құқық, елес, сезім, көңіл-күй, азап, араласу, тіл, өмір, өлім» және мәні
3. Арнайы дінтанулық ұғымдар мен терминдер: «дін, теология, діни культ, шіркеу, конфессия, храм, дұға» мәні

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

2. Тақырыпша: Жеке гуманитарлық пәндер аясында дінтанулық мәселе

- проблемді тапсырмалар:

1. Дінтанудағы философиялық категориялар: болмыс, сана, таным, көрініс, символ, ақиқат, адасу, қиял, елес ұғымдары
2. Дінтанудағы жеке ғылыми ұғымдар: «ғасыр, құқық, елес, сезім, көңіл-күй, азап, араласу, тіл, өмір, өлім» және мәні
3. Арнайы дінтанулық ұғымдар мен терминдер: «дін, теология, діни культ, шіркеу, конфессия, храм, дұға» мәні

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

3.Тақырыпша: Қазіргі дінтанудың бөлімдері мен бөлімшелері.

- проблемді тапсырмалар:

1. Дінді әр түрлі белгілерінің негізінде сараптаудың нәтижесінде топтамалау мәселесі қандай?
2. Тайпалық, ұлттық және әлемдік діндер?
3. Гегелдің дін топтамасы.?
4. Әлемнің барлық халықтарының діни ғибадаты мен марапаттары?

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

4.Тақырыпша: Дінтанудың пәнаралық сипаты

- проблемді тапсырмалар:

1. Діндер тарихының ғылым ретінде қалыптасуы
2. Ш. де Бросс пен философ Ш.Ф. Дюпюи шығармаларындағы діндер тарихының мәселелері?
3. Тюбинген мектебінің өкілдері Ф.К. Баур и Д.Ф. Штраустың діндер тарихының дамуына қосқан үлесі?
4. Ф.И. Щербатская, В.В. Бартольд, А.Б. Ранович, Р.Ю. Випнер, діндар және тарихшы А.В. Карташовтың еңбектері?
5. Діндер тарихының дамуына неміс теологтары мен тарихшыларының қосқан үлесі?

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

5.Тақырыпша: Дінтанулық зерттеудің дереккөздері

- проблемді тапсырмалар:

1. О. Конт. Әлеуметтік философия мен социологияның методологиясы және қоғам өміріндегі діннің орны
2. Жанұяның, саяси жүйенің және экономиканың дамуына діннің ықпалы
3. Діннің институционализациялану формаларының мәні

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

6.Тақырыпша: Тарихи-феноменологиялық концепциялар

- проблемді тапсырмалар:

1. Дін феноменологиясының дінтанудың бір тарауы ретінде қалыптасуы
2. Дінді феноменологиялық сараптау ерекшелігі.
3. Дін феноменологиясының философиялық алғышарттары
4. Дін феноменологиясындағы діни тәжірибе анықтамасы

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

7.Тақырыпша: Этнологиялық (әлеуметтік-антропологиялық) концепциялар

- проблемді тапсырмалар:

1. Тайлордың анимистік теориясы және оның фальсификациясы
- 2 Магия мен дінді қарсы қою (Дж. Фрэнгер бойынша).

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.

5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

8. Тақырыпша: Діннің феноменологиялық концепциялары

- проблемді тапсырмалар:

1. «Қасиеттіліктің» феноменологиялық сараптамасының мәні?
2. Діни символдар мен ғибадаттар ұғымы?
3. Герменевтика және дін феноменологиясы айырмашылығы мен ұқсастығы?

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.
- 6 Меньшикова Е.В. Из истории отечественного религиоведения: осмысление предмета и методов в 20-е – 30-е годы XX века // Вестник Российского Сообщества преподавателей религиоведения. Вып. 1 / Отв. За выпуск: И.Н. Яблоков; Сост. В.В. Винокуров, П.Н. Костылев. – М.: Издательство «Социально-политическая МЫСЛЬ», 2008.

9. Тақырыпша: Психологиялық- әлеуметтік концепциялар

- проблемді тапсырмалар:

1. Дін психологиясының дінтанудың бір тарауы ретінде қалыптасуы?
2. Діннің психологиялық негіздері?
3. Діни сенім феномендерін, діни және мистикалық тәжірибеге психологиясына сараптама жасау?
4. Діннің психологиялық теориялары?
5. Діни топ психологиясы мен діни тұлғалардың психологиялық типтері?

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.
- 5 Дворкин А.Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования. — 3-е изд., перераб. и доп. — Н. Новгород: Изд-во Братства во имя Св. Велик. кн. Александра Невского, 2009.

10. Тақырыпша: Структуралистік концепциялар

проблемді сұрақтар

1. Структуралистік тұжырымдамаларыдың мәні мен мазмұны
2. Дінтанудағы структурализм және постструктурализм.
3. Структурализм және постструктурализм.

- әдебиеттер:

- 1 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 2 Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
- 4 Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.

11. Тақырыпша: Дін және ғылым

проблемді сұрақтар

1. Діни және ғылыми келбеттегі әлемнің бейнесі: ұқсастықтары мен айырмашылықтары.
2. Білім аксиоматикасы туралы мәселе. Факт пен ғажайып, дүниетанымның екі негізі. Әлемнің діни көрінісіндегі түсіну мен көзқарас. Әлемнің рационалистік көрінісіндегі түсіну мен қатынас.
3. Діннің эпистемологиялық негізі. Теологияның ғылыми компоненті.

- әдебиеттер:

Концепции современного естествознания: Учебник.// ЭБС "Университетская библиотека online". Гусейханов, М.К., Раджабов Б.Р.М.: Дашков и Ко, 2012.

2. Сейид Хусейн Наср. «Наука и цивилизация в исламе»
3. Милошевич. Ислам и наука. Вестник Череповецкого университета. 5/ 2014
4. Происхождение жизни: факты, гипотезы, доказательства. Вертьянов С. СвятоТроицкая Сергиева Лавра, 2009.
5. Наука и религия. Историческая перспектива Дж. Хедли Брук М, Библейско-Богословский институт св. апостола Андрея, 2006.
6. Наука и религия. Серия Философы России XX века. Любищев А. Алетейя, СПб, 2000
7. Религия и наука // Эйнштейн А. Собр. науч. тр.: в 4 т. Т.4. Эйнштейн А.М., 1967. С.126- 129. 1-9 6 10 –
8. Критика чистого разума (раздел 6. О невозможности физикотеологического доказательства бытия Бога) Кант И. Собр. соч.: в 8 т. Т.3. М., 1994. С.467- 474. 1-9 6 - -
9. Естественнонаучная и религиозная истина // Гейзенберг В. Шаги за горизонт. Гейзенберг В.М., 1987. С. 328-343.
10. Логос и космос. Богословие, наука и православное предание / пер. с англ. Нестерук А. М., 2006. С. 15-42. 1-9 6 – 1

12. Тақырыпша: Дін және саясат мәселесі

проблемді сұрақтар

1. ҚР дінге қатысты Заңнамасының негізгі қағидаларына талдау жасау.
2. Дін және мемлекет қатынасындағы зайырлылық ұстанымы
3. Қазақстан Республикасындағы этноконфессионалды саясаттың мәні, мақсаты мен міндеттерін талдау
4. Діни экстремистік идеологияның алдын алу шаралары: халықаралық тәжірибелерді салыстыру

- әдебиеттер:

1. Закон О религиозной деятельности и религиозных объединениях. Комментарий к Закону РК. Алматы: ВШП "Адилет", 2011.
2. Косиченко А.Г. Возможности религии в снижении уровня вызовов и угроз современности Алматы. 2014
3. Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі.-Алматы, 2011.
4. Дінтану оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
5. Дінтану энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. 2018
6. Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
7. Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
8. Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
9. Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.

13. Тақырыпша: Діни тәжірибені зерттеу мәселелері проблемді сұрақтар

1. Діни тәжірибе ұғымы және оның түрлері
2. Конфирмативтік, респонсорлық, экстатикалық, ревилативтік діни тәжірибе типтері
3. У. Джеймстің діни тәжірибе туралы көзқарастары
4. Х. Зунденнің діни тәжірибе топтамасы

- әдебиеттер:

1. Дінтану оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
2. Дінтану энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. 2018
3. Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
4. Армстронг, Карен. Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000

5. жылдық ізденіс [Мәтін] = A History of God The 4000-year Quest of Judaism, Christianity and Islam : Құдайтану баяны : [монография] / К. Армстронг ; ауд. Д. Кенжетай [және т.б.]. - Астана : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018. – 421 б.
6. Колосницын. Религиозное отчуждение. Свердловск, 2015.
7. Альжев Д.В. История и теория религий: конспект лекций. — М.: Эксмо, 2008.
8. Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012
9. Классики мирового религиоведения. Антология. Т. 1. М., 1996.

14. Тақырыпша: Дінтанудағы діни сектанттық мәселесі

- проблемді сұрақтар:

1. Дәстүрден тыс ағымдардың және секталардың пайда болу себептері және таралуы

2.

- әдебиеттер:

1. Қазіргі Қазақстандағы жаңа діни ұйымдар. – Алматы, 2010.
 2. Евдокимов А.Ю. Новые религиозные движения. – М., 2011.
 3. Яблоков И.Н. Основы религиоведения. – М., 2004.
 4. Дворкин Сектоведение. Тоталитарные секты. – М., 2006.
 5. Религии в Казахстане. Хрестоматия. в 2-х частях. – Алматы, 2002.
 6. Чернышов В.М. Сектоведение. – Киев: Изд-во им. свт. Льва, папы Римского, 2005.
 7. Баркер А. Новые религиозные движения. – СПб., 1997.
 8. Тоталитарные секты: угроза XXI века. Материалы Международной конференции. – Нижний Новгород, 2001
 9. Макдауэлл Д., Стюарт Д. Обмачики. – СПб., 1997.
 10. Ефимов И. Современные харизматическое движение сектанства. – М., 1995.
- Осипов А.И. Тоталитарные секты: технология обмана. М. 2007

15. Тақырыпша: Қазақстандық дінтану: мәселелері және болашағы

- проблемді тапсырмалар:

1. Қазақстандық дінтану: мәселелері және болашағы

2. Қазақстандық дінтану маңызды ізденістер жолындағы практикалық өлшемдері

3. Отандық дінтану тарихы: Кеңес дәуіріндегі (1920-1990 жылдар) діндер тарихы мен еркін ойлау тақырыптары

4. Дінтану зерттеулерінің шексіздігі. XX – ғасырдың екінші жартысы XXI басындағы Қазақстандағы исламтану.

- әдебиеттер:

- 1 Дінтану оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355

- 2 Дінтану энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. 2018
- 3 Косиченко А.Г. Религия: сущность и актуальные проблемы. Алматы 2012. Дінтанудың қазіргі жағдайы мен оның даму перспективалары» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары
- 4 Проблемы философии религии и религиоведения: Учебное пособие / А.Н. Красников, Л.М. Гаврилина, Е.С. Элбакян. – Калининград: Изд-во КГУ, 2008.
- 5 «Зерттеу университетіне трансформациялану аясындағы дінтанулық білім» халықаралық ғылыми-теориялық конференция жинағы. (Алматы, 2012) әл-Фараби атындағы ҚазҰУ.
- 6 «Қазіргі Қазақстандағы дінтанулық білім беру жүйесі: жағдайы және перспективалары» атты халықаралық ғылыми-теориялық конференция жинағы (Алматы, 2014) әл-Фараби атындағы ҚазҰУ.